

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en
Natuur
mevr. F.M. Wiersma
Postbus 20401
2224 JX Den Haag

Den Haag
21 november 2024

Onderwerp
Brief versnellingsplan

Telefoonnummer
+31703490182

E-mail
mulder@vnoncw-mkb.nl

Geachte mevrouw Wiersma,

Ruim drie jaar geleden, in mei 2021, is in het Versnellingsakkoord Duurzaam Evenwicht een aanpak voorgesteld om versneld uit de stikstofcrisis te komen. Deze aanpak richt zich specifiek op stikstof, omdat dat hoe dan ook de meest bepalende drukfactor is op veel Natura 2000 gebieden, en nog steeds dé bepalende factor in (de belemmeringen in) vergunningverlening voor PAS-melders, woningen, infrastructuur, industrie, landbouw en energieprojecten. De kern van dat voorstel uit 2021 is te komen tot een duurzaam evenwicht tussen landbouw, ecologie en economie door een versnelling aan te brengen ten opzichte van de stikstofwet en natuurdoelen gegarandeerd en sneller te halen.

Doelen bij de versnelling zijn 1) deze extra gerealiseerde reductie grotendeels in te zetten voor natuurherstel en een deel te benutten voor ontwikkelruimte voor industrie, verkeer, landbouw en andere sectoren, 2) via een goed verdienmodel met name ondernemers vanuit de landbouw perspectief te bieden zodat ondernemen mogelijk blijft, en 3) de juridische houdbaarheid te waarborgen, zodat emissiereductie, natuurherstel, natuurversterking en ontwikkeling daadwerkelijk kunnen plaatsvinden. Iedere sector zou daaraan evenredig bijdragen omdat sectoren dit niet eigenstandig kunnen oplossen.

Bouwend Nederland, Natuurmonumenten, Natuur & Milieu en VNO-NCW/MKB-Nederland constateren dat bovenstaande doelen niet zijn gehaald. De gewenste versnelling in stikstofemissiereductie voor het stoppen van de verdere verslechtering van de natuur en tegelijkertijd ruimte creëren voor vergunningverlening liggen met het huidige beleid en de thans bekende kabinetsplannen niet binnen bereik. Ook ontbreekt nog altijd een goed verdienmodel voor met name agrarische ondernemers. Vanuit welke sector of maatschappelijke-, juridische- of natuuropgave ook wordt gekeken: het is essentieel om tot een structurele en geborgde daling van stikstofemissies te komen.

Er zijn wel degelijk grote beleidsinitiatieven gestart en die leiden tot (toekomstige) reductie. Toch bestaat er nog steeds een impasse om tot een gedragen structurele aanpak te komen. De focus moet liggen op wat echt moet: de aanpak van emissiereductie kan alleen slagen als beleidsinstrumenten voortvarend worden uitgewerkt, geïmplementeerd en geoperationaliseerd.

Het is positief dat het huidige kabinet zich in het Regeerprogram houdt aan de verplichtingen die volgen uit (inter-) nationale wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en biodiversiteit en klimaat. Ook voor luchtkwaliteit, water en stikstof is er vanuit het kabinet commitment om resultaten te boeken, zowel op de nationale als op de Europese dimensie. Bouwend Nederland, Natuurmonumenten, Natuur & Milieu en VNO-NCW/MKB-Nederland zijn ervan overtuigd dat door een juiste inzet én uitvoering van maatregelen, instrumenten en adequate financiële ondersteuning er meer mogelijk is. Intensivering van bestaande en het opzetten van nieuwe maatregelen zijn soms lastig en vragen veel van natuurbeheerders, de landbouwketen en ondernemers. Ze zijn wel noodzakelijk om onze bijdrage te leveren om weer een duurzaam evenwicht te kunnen bereiken. Daarom bepleiten wij in dit versnellingsplan vier hoofdlijnen:

1. We stellen voor de vier sectoren landbouw, industrie, mobiliteit en natuur voor om bestaande Rijksbronmaatregelen te intensiveren en om een aanvullend pakket nieuwe Rijksbronmaatregelen te operationaliseren. Dat is nog belangrijker geworden aangezien de gebiedsgerichte aanpak opnieuw wordt gezien, waardoor er een grotere behoefte is ontstaan aan landelijke bronmaatregelen.
2. We steunen het sturen op emissies. Wij stellen voor om een traject van financiële stimulering in combinatie met het stellen van emissieplafonds op basis van de beste beschikbare technieken vast te leggen in bindende regelgeving voor alle sectoren, inclusief de landbouw.
3. De gebiedsgerichte integrale aanpak is voor ons nog steeds de kern. Met het wegvallen van het Transitiefonds is nog meer focus nodig op de gebieden waar de opgave het meest dringend is om achteruitgang te stoppen en natuurherstel mogelijk te maken. Op basis van onze ervaringen in de gebiedsprocessen doen wij concrete voorstellen voor een succesvolle aanpak.
4. Onderzoek, naast een rekenkundige ondergrens, de haalbaarheid van de invoering van een drempelwaarde. Wij stellen voor om de autoriteiten Erisman, Backes en De Vries te verzoeken een nadere praktische uitwerking hiervan te maken.

Bij deze brief treft u ons voorstel aan. Graag bespreken wij dit voorstel met u tijdens het bestuurlijk overleg op 28 november 2024.

Hoogachtend,

Pim van der Feltz
Natuurmonumenten

Ingrid Thijssen
VNO-NCW

Arno Visser
Bouwend Nederland

Marjolein Demmers
Natuur & Milieu